Дзяржаўная ўстанова адукацыі «Сярэдняя школа № 28 г.Магілёва»
Абласны рэсурсны іннавацыйны цэнтр «Фарміраванне сацыяльнай пасляховасці вучняў у інтарэсах устойлівага развіцця»

УРОК

ПАДАГУЛЬНЕННЕ І СІСТЭМАТЫЗАЦЫЯ ВЫВУЧАНАГА ПА РАЗДЗЕЛЕ “ФАНЕТЫКА І АРФАЭПІЯ. ГРАФІКА І АРФАГРАФІЯ”

(беларуская мова, 5 клас)

Лебедзеў Аляксандр Уладзіміравіч,
настаўнік беларускай мовы і літаратуры, вышэйшая кваліфікацыйная катэгорыя

Магілёў 2024

Мэта і задачы ўрока:

- паўтарыць і сістэматызаваць веды вучняў па раздзеле “Фанетыка і арфаэпія. Графіка і арфаграфія”, спрыяць выкарыстанню ведаў у паўсядзённым жыцці, правядзенню самааналізу і рэфлексіі асабістых ведаў;
- развіваць кмунікацыйныя кампетэнцыі вучняў, іх арфаграфічную пільнасць, удасканальваць працу ў калектыве, парах, групах;
- садзейнічаць развіццю цікавасці і павагі да роднай мовы, выхаванню чуласці.

<table>
<tr><td colspan="3">Арганізацыйны момант</td></tr>
<tr><td colspan="3">Добры дзень.
Пачнём наш урок з усмешкі. Усміхніцеся адзін аднаму, усміхніцеся мне, усміхніцеся нашым гасцям. У кожнага з вас ёсць маленькае сонца. Гэта сонца – дабрыня. Добры чалавека – гэта той, хто любіць людзей і дапамагае ім. А любоў і дапамога саграваюць, як сонца. Я жадаю вам поспехаў у атрыманні ведаў!
Дарагія вучні, усю чвэрць вы радавалі мяне сваёй стараннасцю. Настаў час паказаць, што ваша работа не была марнай.
Ці глядзелі вы Алімпійскія гульні? (Адказы вучняў.)
Да гэтага важнага спаборніцтва спартсмены рыхтуюцца ажно чатыры гады. Нашы прызёры – біятланіст Антон Смольскі і фрыстайлістка Ганна Гуськова – ажно 48 месяцаў ішлі да перамогі.
А на сённяшнім уроку перамогу атрымаць я ўжо жадаю вам: справіцеся з маімі заданнямі і пытаннямі – добры настрой і станоўчыя адзнакі. Зычу поспехаў кожнаму!
А вы хочаце атрымаць высокія адзнакі? (Адказы вучняў.)
Высокія адзнакі – гэты вынік. Як у алімпійца – медаль. Але яны выстаўляюцца толькі тым вучням, якія нешта выканалі.
Тое, што неабходна выканаць, вырашыць, называецца задача.
Усю чвэрць мы старанна вывучалі розныя арфаграмы беларускай мовы. І сёння ў вас, як у алімпійцаў, фінальнае выступленне. Іменна гэтыя арфаграмы дапамогуць вам
не толькі атрымаць высокія адзнакі, а яшчэ карысна ўрок правесці. Дык якую задачу для вы перад сабой паставіце на сённяшнім уроку? Што вы будзеце рабіць, звязанае з арфаграмамі, каб атрымаць высокую адзнаку? Запішыце свае адказы на сцікерах. (Вучні запісваюць.)
Калі ласка, агучце свае задачы. (Адказы вучняў.)</td></tr>
<tr><td colspan="3">Актуалізацыя раней вывучанага</td></tr>
<tr><td>ПРЫПАМІНАННЕ 1-2</td><td>Пералічыце вядомыя вам арфаграмы беларускай мовы. Спачатку галосныя. (Адказы вучняў.)
Цяпер назавіце зычныя арфаграмы. (Адказы вучняў.)</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">Вывучэнне і замацаванне новага матэрыялу</td></tr>
<tr><td>РАЗУМЕННЕ</td><td>Закрыйце падручнікі.</td><td></td></tr>
</table>

3-4	Прывядзіце ўласныя прыклады, калі пішуцца гэтыя арфаграмы і растлумачце іх правапіс. *(Настаўнік дэманструе арфаграмы.)* А зараз пашырым вашы ўменні пры дапамозе арфаграфічных заданняў на сайтах **https://learningapps.org/**	
ПРЫМЯНЕННЕ 5-6	Малайцы. Якасна працававаць у вуснай форме вы ўмееце. А як яно будзе на пісьме? Ну што, сябры, папішам крыху! Спачатку вось што запішыце ў сшытку. *(Назвы радкоў э, о, а, я, ь, дз, ц, д, т, ў, у, цц.)* Наступнае заданне такое. Прымяніце арфаграфічнае правіла і запішыце слова ў радок з адпаведнай арфаграмай, ужытай у слове. (Дадзены словы *дрэва, поні, сабака, нясмелы, бульбінкі, дзверы, шэсць, дыск, тэлефон, леў, вусік, жыццё*.) Давайце патрэніруемся, напрыклад, куды напішаце слова *марскі*? А слова *мышшу*? *(Адказы вучняў і гасцей урока.)* Калі ласка, выконвайце заданне.	
АНАЛІЗ 7	Адкрыйце падручнік на с.80. У практыкаванні 169 змешчаны верш “Лазня”. Ведаеце значэнне гэтага слова? *(Адказы вучняў.)* Паслухайце верш. А зараз новенькае заданне для вас. Папрацуйце ў парах. Разам удваіх знайдзіце па адным слове на чалавека, у якім нейкая выбраная вамі арфаграма пішацца па адным і тым жа правіле. Прааналізуйце гэтыя словы. Давайце патрэніруемся, якія з гэтых трох слоў можна аб’яднаць у пару: *сліўка, ружы, гнеў*. *(Адказы вучняў і гасцей урока.)* Калі ласка, выконвайце заданне. *(Праверка выканання задання.)* А як вы думаце, якая думку выражае аўтар верша? Чаму ён вам гэта рэкамендуе? *(Адказы вучняў.)*	
Падвядзенне вынікаў урока		
СІНТЭЗ 8	Прыйшла пара падвесці вынікі сённяшняга ўрока. Вось вам яшчэ адно заданне. Называецца яно “Інтэрв’ю”. Стварыце пытанне па тэме ўрока і задайце яго нейкаму аднаму адрасату: іх завуць “Галосныя арфаграмы” і “Зычныя арфаграмы”.	

<table>
<tr><td></td><td>(Выбраць адрасатаў.)
Калі ласка, выконвайце заданне.
(Адказы вучняў і гасцей урока.)</td><td></td></tr>
<tr><td>АЦЭНКА
9-10</td><td>Ну і нарэшце, абгрунтуйце, ці правільна запісаны наступныя словы: група, лімонны, соўс, сказау, тёплы, цвёрды, ночь, верасень, дзевяты, водзічка.
(Адказы вучняў.)</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">Рэфлексія</td></tr>
<tr><td colspan="3">А цяпер звернемся да задач, якія вы ставілі перад сабой на ўрок. Ці дасягнулі іх? (Адказы вучняў праз прымацаванне да дошкі з + і -.)
Да якіх вывадаў вы прыйшлі напрыканцы ўрока? (Адказы вучняў.)
Якое заданне вам найбольш запомнілася. (Адказы вучняў.)</td></tr>
<tr><td colspan="3">Тлумачэнне дамашняга задання</td></tr>
<tr><td colspan="3">Ну і дамашняе заданне.
Абавязкова схадзіце ў лазню ☺ Заставайцеся здаровымі! Не хварэйце!
І завядзіце новае хобі: напрыклад, чытайце разумныя кнігі – нават падручнік па беларускай мове. Вучыць родную мову і карыстайцеся её.
І яшчэ: мы пачыналі ўрок з успаміну пра Алімпійскія гульні. Гэтае спаборніцтва заўжды завяршаецца салютам. Вазьміце крыху канфеці і па маёй камандзе давайце зробім салют. (Салют.)
Усяго добрага!</td></tr>
</table>